

ACTIEPLAN

examinering

2006 - 2007

Een overzicht van het eerste jaar

Actieplan Examinering

Inleiding

In november 2006 hebben de AOC's naar aanleiding van de teleurstellende bevindingen van KCE en op verzoek van LNV de handen ineen geslagen. Met het Actieplan Examinering werden vijf actiepunten geformuleerd. De ambitie: **de kwaliteit van de examinering in het groene mbo te verbeteren**. Het aanbieden van het Actieplan Examinering aan de toenmalige Minister van LNV Cees Veerman, op 13 november 2006, markeerde het **gezamenlijke belang** dat onderwijsinstellingen hechten aan de kwaliteit van het groene onderwijs. De Minister van LNV heeft voor de uitvoering van dit actieplan extra middelen beschikbaar gesteld.

Het Actieplan Examinering heeft een looptijd van twee jaar (schooljaar 06-07 en 07-08) en heeft het thema examinering hoog op de agenda van de AOC's gezet. Het heeft AOC's bewuster gemaakt van het belang van een positief oordeel over de kwaliteit van examinering. Zij zijn hard aan de slag gegaan om de vijf actiepunten te realiseren.

We zijn nu een jaar verder. Er is veel gebeurd. Op de scholen wordt hard gewerkt aan verbeteringen en samenwerkingsverbanden zijn geïnitieerd. Ter ondersteuning van de activiteiten zijn er een website en nieuwsbrief gemaakt. Ter promotie hiervan werd een echte zweefvlucht verloot. In deze brochure in vogelvlucht een overzicht van de activiteiten van het afgelopen jaar.

De formele invoering van de nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur is uitgesteld naar 1 augustus 2010. Er bestaat nog onzekerheid over de nieuwe wijze van toezicht op de examinering door de Inspectie van het Onderwijs. Toch willen de gezamenlijke AOC's op **1 augustus 2008 de kwaliteit van de examinering op orde** te hebben.

De ambities zijn er, we liggen op koers!

Jan Pieter Janssen
Voorzitter stuurgroep Actieplan Examinering

1

Standaard voor examineren

Er komt een gezamenlijke examenstandaard voor het groene domein, die wordt geaccepteerd door KCE.

Er zijn bij de AOC's meerdere goede initiatieven om te komen tot standaardisering van examenprocessen en -producten.

Het samenwerkingsverband 'De groene standaard' (11 AOC's) ontwikkelt voor alle kwalificatiedossiers uitvoeringskaders voor het inrichten en uitvoeren van proeven van bekwaamheid. Er is een methodiek ontwikkeld voor het monitoren van de uitvoering hiervan. Helicon Opleidingen ontwikkelt examenproducten in samenhang met het examenproces (Phoenix). Hierbij zijn de haalbaarheid en beschrijving van werkprocessen input voor het formuleren van de proeve van bekwaamheid én de wijze van afname. Beiden gebruiken de examenstandaarden van KCE als uitgangspunt en betrekken het bedrijfsleven en Aequor bij de ontwikkeling.

Daarnaast worden er door diverse andere partijen examenproducten ontwikkeld.

Tussen 'De groene standaard' en Helicon is intensief overleg geweest om beider werkwijzen te analyseren. Hierdoor is helderheid ontstaan over de overeenkomsten en verschillen van beide systemen. Deze analyse is beschikbaar via de website van het Actieplan Examinering.

Recente ervaringen met competentiegerichte examinering wijzen uit, dat meerdere systemen mogelijk zijn om te komen tot het gewenste gezamenlijke kwaliteitsniveau.

Resultaat

- Verbetering van examenproducten door het formuleren van uitgangspunten voor standaardisatie.
- Verschillende lijnen van examenproducten (De groene standaard en Phoenix) zijn voor alle AOC's toegankelijk.
- De verschillende lijnen van examenproducten zijn geanalyseerd en de uitkomsten zijn gedeeld.

Aanbevelingen activiteiten 2007-2008

- Doorontwikkelen van competentiegerichte examinering (proces en product) en gezamenlijke uitgangspunten bij examenstandaarden.
- Opwaarderen van examenstandaarden naar de 2^e generatie CKS (SHL).
- Slim uitvoeren (organiseren, financieren en verantwoorden) van proeven van bekwaamheid.

2

Kwaliteit van examinering

Er komt een gemeenschappelijk servicedocument, waarin alle werkprocessen en kwaliteitseisen worden beschreven.

Er is een servicedocument examinering ontwikkeld waarin de werkprocessen en procedures voor kwaliteitsborging van examinering op de AOC's zijn beschreven. Het servicedocument is beschikbaar via de website van het Actieplan Examinering.

Het servicedocument is een handreiking voor de beschrijving van de examenorganisatie die zich richt op kwaliteitsborging en verbetering. Dat betekent dat ieder AOC gebruik kan maken van de documenten om de eigen examenorganisatie te verbeteren. Het materiaal is zodanig opgesteld dat iedere instelling haar bestaande processen kan toetsen aan het servicedocument. Indien nodig kunnen de uitgewerkte voorbeeldprocedures en formats gebruikt worden ter aanvulling op de bestaande situatie.

Gezamenlijk is gewerkt aan het opstellen van een competentieprofiel voor een groene assessor. Dit profiel is beschikbaar gesteld aan alle AOC's via de website.

Resultaat

- Verbetering van examenprocessen door een handreiking te bieden voor de ontwikkeling van de examenorganisatie.
- Gezamenlijk servicedocument rondom kwaliteitscyclus examinering.
- Een competentieprofiel voor een groene assessor.
- Afstemming met IPC's en SLOA instellingen over ondersteunende trajecten passend bij de koers van het actieplan examinering.
- Inzet van expertise Aequor.

Aanbevelingen activiteiten 2007-2008

- Opwaarderen van het servicedocument naar de 2e generatie CKS (SHL).
- Invoeren en onderhouden kwaliteitszorg examinering als onderdeel van een integraal kwaliteitsmanagement systeem.
- Deskundigheidsbevordering van interne en externe assessoren.
- Doorontwikkeling van de organisatie van examinering en onderwijslogistiek.

3

Toetsenbank en digitale portfolio's

Het gezamenlijk gebruik van een toetsenbank en digitale portfolio's wordt verder uitgewerkt en onderzocht.

Toetsenbank De AOC's beschikken over een gemeenschappelijke toetsenbank met elektronische (diagnostische) toetsen in Question Mark Perception (QMP). Het beheer is in handen van het gezamenlijke Expertisecentrum Elektronisch toetsen. Het afgelopen jaar is de toetsenbank uitgebreid en geprofessionaliseerd. Ook zijn er afspraken gemaakt met het Ontwikkelcentrum en Cito. De toetsenbank is onder de aandacht gebracht door gebruikersdagen, nieuwsbrieven en een website.

Verder hebben medewerkers van het Expertisecentrum bijdragen geleverd aan het project Exploitatie (diagnostische) toetscontent, dat moet leiden tot een structurele verankering van de elektronische toetsvoorziening. Op één AOC na maken de AOC's gebruik van de landelijke diagnostische toetsenbank in QMP of gaan hier in het schooljaar 2007-2008 mee starten.

Portfolio's Aan portfolio's is de nodige aandacht besteed in het project Groene Scharnieren, zowel voor de technische aspecten als de onderwijskundige context. Het technische onderzoek heeft aangetoond dat er aanpassingen in de applicaties nodig zijn om uitwisseling tussen verschillende portfolio's mogelijk te maken. De leveranciers zijn (nog) niet bereid deze aanpassingen te doen. Wel is gewerkt aan technische ontwikkelingen die van belang zijn voor een goed functionerende portfolio in de communicatie met andere systemen (zoals Livelink).

Hoewel de toepassing van het portfolio en de implementatie ervan binnen het onderwijs nog verschillend is ingevuld, wordt de noodzaak van het portfolio door alle instellingen erkend. Potfolio's worden gezien als een waardevol instrument.

Resultaat

- Ontwikkeling van een gemeenschappelijke toetsenbank en portfolio's.
- Invoering van een gemeenschappelijke diagnostische toetsenbank in QMP voor vrijwel alle AOC's.
- De eerste stap (verkenning van de mogelijkheden) naar een betere inzet van portfolio's.

Aanbevelingen activiteiten 2007-2008

- Verdere implementatie toetsenbank, met speciale aandacht voor de positionering van de toetsenbank in het kader van CGO en de implementatie 360 graden feedback.
- Een landelijk netwerk van coördinatoren voor de toetsenbank en QMP.
- In overleg met de gebruikers de toetsenbank verbeteren. Daarbij aandacht voor een verbeterde procedure voor de behoeftepeiling en de borging van de kwaliteit.
- Uitbreiding van de toetsenbank met toetsen in het kader van het brondocument leren, loopbaan en burgerschap en het referentiedocument vreemde talen voor Nederlands, Engels en rekenen/wiskunde.
- Verbinden van leerproces (portfolio) en product (examen met proeve van bekwaamheid).
- Portfolio als verbindende schakel tussen school en bedrijfsleven (E-Pof: onderzoek naar de uitwisseling van gegevens tussen verschillende portfoliosystemen van AOC's en het bedrijfsleven).

4

Verbetering procedures

AOC's zetten in op verbetering van de werkrelatie met KCE.

AOC's zetten zich samen in voor het verder ontwikkelen van competentiegerichte examinering. Uitgangspunt hierbij zijn de standaarden van KCE. Daarbij is expliciet aandacht voor de zichtbaarheid van de kwaliteit van het groen onderwijs.

In het afgelopen jaar zijn er gesprekken en werkbijeenkomsten geweest met toenmalig toezichthouder KCE. De AOC's hebben hierin gezamenlijk geopereerd: de bijeenkomsten zijn door alle instellingen bezocht en voorbereid. Centraal stonden enerzijds de knelpunten in de uitvoering van het toezichtkader en anderzijds de uitdagingen waarvoor de AOC's staan.

Als vervolg hierop gaan de AOC's ook meedenken over het nieuwe toezicht, zoals de Inspectie dat per 15 november 2007 gaat uitoefenen. De AOC's zetten zich in voor voortzetting van de goede verstandhouding met de Inspectie (die het toezicht op examinering over heeft genomen van KCE).

Resultaat

- Dialoog met KCE, resulterend in begrip voor de werkwijze van AOC's. Betrokkenheid bij pilot KCE 'Visieontwikkeling en toezicht op competentiegericht examinieren'.
- Dialoog met de Inspectie van het Onderwijs over het nieuwe toezicht.

Aanbevelingen activiteiten 2007-2008

- Doorontwikkelen van competentiegerichte examinering.
- Integrale benadering van examenproducten en -processen.
- Continuering werkrelatie met toezichthoudend orgaan.

5

Verkenning van de toekomst

Er komt een nieuw visiedocument over examinering.

In 2005 heeft de MBO Raad samen met de AOC Raad Het visiedocument 'Visie op examinering' uitgebracht. Deze is voorgelegd aan CINOP, Cito en SLO. Zij hebben de nota uitgewerkt tot concrete handreikingen, gebundeld in het document getiteld 'Competentiegericht beoordelen in het MBO', dat in januari 2007 is gepubliceerd. De AOC Raad heeft als lid van de klankbordgroep meegewerkt aan deze publicatie.

Daarnaast heeft de AOC Raad meegewerkt aan het 'Plan van aanpak examinering in het MBO' van de MBO Raad. Hierin wordt ingegaan op de activiteiten die de mbo-sector, in samenwerking met het bedrijfsleven, ontplooit om tot kwalitatief hoogwaardige examinering in het mbo te komen.

Resultaat

- Servicedocument 'Competentiegericht beoordelen in het MBO' (publicatie MBO Raad).
- Plan van aanpak examinering in het MBO (publicatie MBO Raad).

Aanbevelingen activiteiten 2007-2008

- In nauwe samenwerking met de MBO Raad werken aan een nieuw visiedocument over examinering. Hierin worden diverse initiatieven aan elkaar verbonden.
- Monitoren ontwikkelingen rond examinering vmbo om onderlinge verbinding tussen examinering vmbo en mbo te waarborgen.

Het Actieplan Examinering is een
gezamenlijk initiatief van alle AOC's

Meer informatie op www.actieplanexaminering.nl
Daar kunt u zich ook aanmelden voor de nieuwsbrief.

AOC Raad

Willy Brandtlaan 81, 6716 RJ Ede

Postbus 458, 6710 BL Ede

T: 0318-648900

F: 0318-641184

E: info@aocraad.nl

W: www.aocraad.nl

www.actieplanexaminering.nl

AOC RAAD